

K 3133/16

004018411

COBISS ©

МИЛОШ
ЦРЊАНСКИ
КОНАК

МИНЕРВА

БИБЛИОТЕКА НАША КЊИГА

Уредници:

ДУШАН КОСТИЋ
ЖИВКО МИЛИЋЕВИЋ

УЕ 3133/16

МИЛОШ ЦРЊАНСКИ

КОНАК

ДРАМА И КОМЕДИЈА

О УБИСТВУ КРАЉА АЛЕКСАНДРА ОБРЕНОВИЋА И КРАЉИЦЕ ДРАГЕ

У ПЕТ СЛИКА

МИНЕРВА / СУБОТИЦА—БЕОГРАД / 1958

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
ОБЛАСТНИ БИБЛИОТЕК - БЕОГРАД

Д. и. Бр. 19411

КОРИЦЕ ОПРЕМИО: СТЕВАН ВУЈКОВ / ЦРТЕЖ АУТОРА:
ОЛИВЕРА МИТРАШИНОВИЋ / ШТАМПА И ПОВЕЗ:
«МИНЕРВА», СУБОТИЦА

Mr. [unclear]

Радња овог позоришног комада одиграва се у такозваном »Конаку« у Београду, и у Бијарицу, у вили краљице Наталије, коју је назвала »Сашино«.

Слике »Старог двора« могу се видети по музејима, и у савременим илустрованим листовима, као и код разних породица у Београду. Тај »стари« Двор био је срушен после убиства краља Александра Обреновића. Он је био на простору између доцнијег такозваног »Новог двора« и предратног музеја »Кнеза Павла«. На месту срушеног двора био је удешен парк. Фасада »Старог двора« гледала је на Улицу краља Милана, а преко пута тог двора било је и старо руско посланство. Један интиман распоред тог »Старог двора«, за потребе режисера овог комада, може се видети у књизи једног, савременог, енглеског новинара, који се звао Herbert Vivian. Његова тенденциозна књига, у одбрану последњег Обреновића, звала се »Србијанска трагедија« («The Servian Tragedy») а штампана је код издавача »Grant Richards«, год. 1904 у Лондону. У тој књизи налазе се и интересантне фотографије Александра Обреновића и краљице Драге.

Историска верност, до ситница, није, и не треба да буде, намера драмског писца, ни у позоришном комаду ове врсте. И ако је »Конак« писан на основу историјских извора, докумената и литературе, писац се трудио само око ТЕАТРАЛНЕ верности догађаја и карактера, као и дијалога. Све је то, међутим, писано са литерарном интенцијом, тако да буде разумљиво ДАНАШЊИМ гледаоцима. Циљ овог позоришног комада је спектакл и КАТАРЗА.

ПРВА СЛИКА

ЛИЦА

1. Краљ Александар Обреновић, малолетан, у униформи генерала србијанске војске тога доба.
2. Јован Ристић, први намесник малолетног краља, у фраку оног времена (краћи него данас, кошуља од свиле, узан крој).
3. Генерал Белимарковић, други намесник, у парадној униформи.
4. Јован Авакумовић, претседник владе, у фраку.
5. Генерал Божићевић, министар војни, у парадној униформи.
6. Стојан Рибарац, министар, у фраку.
7. Бошковић, министар просвете, у аустриском Kaiserrocku.
8. и
9. Два министра, анонимна, у овом комаду, професори универзитета, у Kaiserrocku.
10. Мајор Илија Тирић, ађутант.
11. Коњички мајор Љуба Христић, завереник.
12. Инжењерски мајор Михаило Рашић, завереник.
13. Капетан Мишковић, ордонанс.
- 14—15. Два поручника, анонимна, ордонанса.
- 16—23. Maître d'hôtel и шест лакеја.

24 *Зрета*

ПОЗОРНИЦА У ПРВОЈ СЛИЦИ

Позорница у првој слици овог комада претставља ТРПЕЗАРИЈУ »Старог двора«. То је тако звана »Априлска соба« тадашњег двора. Лонгитудинална, са великим, двокрилним, храстовим вратима, према гледаоцу лево, и мањим, источњачким вратима, десно. Већа врата, лево, служе за улаз споља, а десна за улаз на позорницу из унутрашњости двора. Кад се отворе лева врата, види се претсобље, са гардистима. Кад се открију десна, арапска врата, види се источњачки салон краља Милана Обреновића, тако звана »арапска ћошка«. То је била соба за пушење и у њој је намештај источњачки, скупоцен. Трпезарија је у бечком, савременом стилу. У њој је, ВЕЋ ПОСТАВЉЕН, сто за вечеру, са посуђем бечког порцелана и великим белим чаршавима. Сто има тешке, бронзане ноге. На столу има три канделабра у којима горе свеће. ЦВЕЋА на столу нема. Уз сто има дванаест столица, као црвених фотеља. У прочељу, једна велика, на којој има златна круна.

Лево поред зида мањи сто, пун посуђа, бутела вина, шампања, јестива и слаткиша. На том столу ИМА цвећа.

Иза тог стола, у зиду, примитиван лифт оног времена, на пајван, којим се јело довлачи из кујне у приземљу.

Десно, врата на балкон и прозори са венецијанским жалузинама. На тим вратима велике, беле, муслинске завесе.

Према гледаоцу, међу вратима, велико бечко огледало. У њему се све сцене ове слике виде у дупликату, ирационално.

На зидовима лампе, на петролеј, оног времена, из Беча. Али изнад стола велики, кристални мустер, са лампама ЕЛЕКТРИЧНОГ осветљења.

Зидови трпезарије у руменој боји тапета, а украшени филцианима, шољицама за кафу, као букетима.

Филимови на поду скупоцени, прави, оријентални.

Лакеји двора носе ливреје, али не и перику. Ливреја је: беле чарапе, плаве килоте, црвене ливреје. Maître d'hôtel лакеја има палицу, којом јавља Александра Обреновића, са три ударца о под.

Атмосфера слике је ИНТИМНА ВЕЧЕРА у Двору.

Време: вече уочи ПРВОГ АПРИЛА год. 1893 (по старом).

